

1Kir; 20:23-42.

Megmondom őszintén, hogy amikor a Bibliaolvasó Kalauz kapcsán elém került ez a történet, kifejezetten zavarba hozott. Olyan volt hirtelenjében, mintha minden fordítva lenne benne, mint ahogy azt Istentől elvárnám. Nem tudom, hogy most az ígét hallgatva másban is előjött-e ilyesmi érzés, de bennem biztos, hogy volt ilyen. Mintha a jó és kegyes, a sérelmeken túllépni kész, megbocsátó és mást bántani nem akaró viselkedés szigorú büntetést kapna, a bosszú és az irgalmatlanság meg mintha direkt propagálva lenne. Hát megmondom őszintén, az első gondolataim között megjelent, hogy azért az irgalmas samaritanus története jobban tetszik.

Ráadásul a történet akkor kezd igazán zavarossá válni, amikor Isten embere másodszor is megjelenik benne, és hirdeti Isten ítéletét. E nélkül még egészen barátságos történet lenne. Hiszen miről is van szó? Van egy győztes és irgalmas király. Van területi revízió és békekötés. És mindezen felül egy rendkívül előnyös kereskedelmi megállapodás. – Lássuk meg, ebbe azért így még bele lehetne törődni. De az, hogy ez a király, aki mindezt tető alá hozta, ahelyett, hogy dicséretet kapna, Istentől jövő ítéletet hirdetést kap, ez így azért erős a történet végére. Azért ez meghökkentő, és alkalmas arra, hogy újragondolásra készítse az alapján Újszövetségi ígéken nyugvó istenképünket.

És itt álljunk meg egy percre, mert ez az a hely, ahol egy erős kísérésnek van kitéve a bibliaolvasó ember. Mert az ilyen ígéknel megjelenik az a veszély, hogy nem Isten ígéhez akarunk ragaszkodni, hanem az Istenről alkotott eddigi elgondolásainkhoz, és nem használjuk fel az alkalmat arra, hogy Isten ígéje alapján tökéletesítsük istenismeretünket, hanem gyorsan továbblapozunk, és fanyalogjunk kicsit az Ószövetség felett mondván, hogy azért az Újszövetség mégiscsak jobb.

Ma ne engedjünk ennek a kísértésnek, hanem vegyük komolyan, hogy az Ó- és Újszövetség együtt a mi Istenünknek, az egyetlen élő Istennek a bemutatkozása, és tárjuk fel, és vegyük komolyan, amit ennek az ígének a segítségével tudhatunk meg Isten személyéről, és velünk kapcsolatos útmutatásairól. Vegyük szemügyre immár részletesen az ígét!

Ha elkezdünk kissé belemélyedni szakaszunk imádságos olvasásába, azt látjuk, hogy **először is szól ez az íge** Isten csodálatos kegyelméről és népe iránti, külön indokot nem kereső szeretetéről. Azt látjuk, hogy Isten védelmezi a népét. Védi ebben a történetben a fizikai és lelki megsemmisüléstől egyaránt. És nem azért védi, mert ez a nép valami nagyszerű kegyességet, istenfélelmet, erkölcsösséget vagy bármi jót felmutatott volna, hisz nem mutatott. Sőt a népnek a lelki állapota olyan, hogy Illés próféta már azt gondolja, hogy teljesen egyedül maradt istenfélelmével, de Isten, aki teljes spektrumon látja a nép tagjainak a szívét, ő is azt mondja, hogy csupán hétezer ember van, aki nem bálványimádó az ő választott népében. És Isten mégis védi ezt a népet.

Egyrészt azért, mert védelemre szorul. Igen gyakran előfordul ez, sőt ez Isten népének a legjellemzőbb helyzete. Idegen testként vagyunk ebben a világban, ahogyan Jézus is volt, noha a saját világába jött. Így mondja ezt tanítványairól Jézus: „*a világ gyűlölte őket, mivelhogy nem e világból valók, amint hogy én sem e világból vagyok*” (Jn; 17:14). Isten népe gyakorta van kitéve a világ gyűlöletének. És a világ olykor a fizikai, máskor meg szellemi-lelki megsemmisítésünkre tör. És a világ mindig erősebb, mint mi. Benhadad hadserege mellett, mint két kis kecskenyáj, annyi volt az irzáeli sereg. Később a római császárok tejhatalma és légiói álltak szemben a fegyvertelen keresztyénekkal, akiket legyilkolhattak a cirkuszi játékokon. Az ateizmus hitleri és sztálini hadseregei, besúgó hadai és gerincet roppantó aljassága ellen mit mutathatott fel a templomok népe? Vagy akár ma mit tehetünk a liberalizmus erkölcstelenséget, homoszexualitást, önzést és pénzimádatot népszerűsítő médiafelületeivel szemben. Mi ahhoz képest a mi kis gyülekezeti honlapunk? És hol van a mi erőnk az Isten ellenes szellemi erőkhöz képest? – Lássuk meg: sehol. Isten védelmére szorulunk, és Isten ezért védelmez bennünket.

Másrészt meg azért védte Isten a népét, mert szerette őket. S bár a nép nemigen mutatta szeretete jeleit, de Isten megelőző szeretettel szerette e népet, és szeretete okán cselekedett, hogy hátha az ő jóságát és hatalmát látva néhányan elgondolkodnak, és elfordulva a bálványoktól átadják szívüket nekik. Mert a harc végső soron ezért folyt. Az emberi lelkekért. Benhadad, akinek a neve azt jelenti: Hadad isten fia, hamis istenfiként jelenik meg, hogy magához térítse azokat, akiknek nincs elég türelmük várni az igazi, a megígért Istenfiúra, Jézusra. De a harc nem csak az akkori emberek lelkéért zajlott, hanem a miénkért is. Mert Isten azért is védte ott és akkor a népét, mert minket is szeret. És számunkra is bizonyosságul történt és íratott meg ez a történet, hogy merjük mi is rábízni magunkat a védelmező Istenre, aki ebben a történetben is csodálatosan mutatta meg hatalmát, hisz vigasztalást és győzelmet adott népének a hatalmas túlerővel szemben, mert megkönyörült népén.

Azt láthatjuk tehát ebből, hogy noha mi sem vagyunk tökéletesek, mégis számíthatunk az Isten segítségére, ha a népébe tartozunk, mert ő szeret minket, és harcol azért, hogy minél több embernek legyen lehetősége eljutni az örökéletre. Ezt a lehetőséget kapta meg Aháb király is, aki a tökéletességtől nagyon távol esett, de Isten kegyelméből mégis közelről szemlélhette Isten szabadítását, hatalmát, szeretetét. De mit kezd ezzel Aháb? Nos, **erről szól a történet további része**, melyben minden összezavarodik.

Aháb király „jó fej” akar lenni. Isten neki ajándékozta a győzelmet a rátámadó Benhadad felett. Igen ám, de Isten nem azért adta neki a királyi hatalmat és most ezt a győzelmet, hogy ő „jó fej” legyen. Istennek egészen más célja volt ezzel.

A királyi hatalom arra való lett volna, hogy Isten királyságát mutassa fel a földön. A földi hatalom pedig ezt úgy tudja megcselekedni, ha az Isten szerinti rendet képviseli, és ebbe a képviselőbe beletartozik a jók jutalmazása és a bűnösök büntetése is. Világosan beszél erről Pál apostol a Rómaiakhoz írt levelében. Ezt mondja az államhatalomról:

„Isten szolgálja az a te javadra. Ha azonban a rosszat teszed, akkor félj, mert nem ok nélkül viseli a kardot, hiszen ő Isten szolgálja, aki az ő haragját hajtja végre azon, aki a rosszat teszi.” (Rm; 13:4.) Nyilván nem ez a hatalomgyakorlásnak a legszebb oldala. Egészséges lelkű uralkodó nyilván nagyobb örömét leli a jutalmazásban, mint a büntetésben, ahogy a szülő is a gyermekei kapcsán. De a hatalom gyakorlásához hozzátartozik a büntetések gyakorlása is. Nem önkényesen persze, hanem Isten útmutatása alapján. Ahogy a szülői feladat sem látható el normálisan csak dicsérettel, a feddésre is szükség van. Csakhogy ahhoz, hogy Aháb tudja, hogy mi Isten útmutatása Benhadaddal kapcsolatban, meg kellett volna kérdeznie az Istent. Meg kellett volna esetleg keresni azt a prófétát, akinek a bátorító szavára oly nagy szükség volt a csata előtt. De most már a csata után vagyunk, és Aháb a győzelem birtokában már elmulasztotta ezt. És ez volt a baj. Ő győzelmi örömeben nem adott hálát Istennek. Sőt, úgy érezte, most már boldogul maga is, nem kér ő többet Isten tanácsaiból. Ő itt már nem Isten akaratát akarja végrehajtani, ami ráadásul ez esetben hálátlan feladat is lett volna, hanem ő most „jó fej” akar lenni. „Aháb, az irgalmas.” „Aháb, aki tud megbocsátani.” – ugye milyen jól hangzanak ezek a címek. Főleg egy olyan királytól, aki amúgy is mindig kereste a pogányok barátságát. Pogány felesége, aki irgalmatlanul le akarta öletni Illést, az élő Isten prófétáját, majd biztos örülni fog, hogy ő most ilyen irgalmas férje a másik bálványimádó, önistenítő, pogány királyhoz.

De Istennek nem ez volt az akarata. Isten kiirtásra szánta Benhadadot, ezt a hamis isten-fiat. Mit kezdünk ezzel a helyzettel? Megtehetjük, hogy engedünk annak a kísértésnek, hogy azt mondjuk: Milyen szeretetteljes „jó fej” ez az Aháb, s milyen ellenszenves, kicsinyes és bosszúálló ez az Isten! – mondhatunk ilyet. De vajon akkor is ezt mondanánk, ha a Benhadad által indított rabló hadjáratban a mi fiunkat ölték volna meg? Akkor is, ha a mi lányunkat vagy feleségünket erőszakolták volna meg, és adták volna el egy kuplerájba? Vajon akkor is ezt mondanánk, ha mi is ott véreznénk a csatatéren aközött a százezer között, akit Benhadad a saját népéből vitt oda felelőtlenül? És akkor is, azt mondanánk: „Ugyan, spongya rá!”, ha a közelmúltban játszódott volna ez a háborús történet, és Hitlernek hívnák az elkövetőt? Akkor is ezt mondanánk? Isten nem azt mondja, hogy spongya rá, mert Isten a királyokon is számon kéri a bűnt, és nem mondja azt, hogy mit számít az a százezer, aki Benhadad miatt halt meg. Istennek számít, és ő nem akarta csakúgy futni hagyni ezt a háborús bűnt. És Isten Aháb kezébe tette azt a kardot, aminek az Ő isteni igazságát végre kellett volna hajtania. De nem így történt, mert Aháb, akit egy szikrát sem érdekelt az a párszázezer halott, „jó fej” akart lenni.

Aháb nem a nép biztonságát és Isten igazságát, aktuális akaratát nézte, hanem a saját imázsát. Ezért kötött szövetséget Isten ellenségével, e hamis istenfiával. De vajon beválik-e az ilyen szövetség? Vajon hasznos lesz-e a világgal kötött barátság? Benhadad és Aháb nem sokkal később már újra hadakozik egymással, és Benhadad, akit itt Aháb nagylelkűen testvérének nevez, azt a parancsot adja ki, hogy ne támadjanak senki mást, csak Izráel királyát. Meg is hal Aháb ebben a csatában. Benhadad pedig később ismét Izráelre támad, és akkora éhínséget idéz elő, hogy asszonyok a saját gyermeküket eszik meg az ostromlott városban. Hogy jó szövetségesnek bizonyult-e Isten népe számára az, akit Isten kiirtásra szánt, ítélje meg mindenki maga. Közben azonban fókuszáljunk rá történetünk harmadik üzenetére is! És ez a harmadik üzenet pedig akkor található meg, ha a történet kapcsán elgondolkodunk azon, hogy kivel kell nekünk szövetséget kötni. Azzal a világgal, s annak a világnak a fejedelmével, amely Isten népét folyamatosan támadja, és amellyel ha szövetséget kötünk, akkor sem szeret, és végül is a pusztulásunkat okozza, vagy azzal az Istennel, aki akkor is óv minket, amikor nem érdemeljük meg, és azzal is megmutatta rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk (vö. Rm; 5:8). Te kinek a szövetségese akarsz lenni? A világnak vagy az Istennek? – ez az a kérdés melyet végső üzenetként nekünk szegez ez az ószövetségi történet. Erre a kérdésre keresse mindenki magában a választ! Ámen.

1. Mit tudtok általában Aháb kirlyról? Milyen történeteket ismertek vele kapcsolatban?
 2. A történetben mikor szólal meg először a próféta által az ÚR? Milyen üzenetet hirdet?
 3. Mi Isten szabadításának a célja? Miből látszik az üzenetben, hogy Isten szabadítása döntésre hív?
 4. Mit jelent Benhadad neve? (Igemagyarázatban keresd a választ!)
 5. Miből látszik a történetben, hogy Aháb király nem az Isten szövetségét, hanem a pogány király barátságát kereste?
 6. Milyen feladatot nem hajtott végre Aháb, amiért a próféta másodszor is megszólalt, és ítéletet hirdetett?
- a) Mi volt az első benyomásod a történet olvasása után? Voltak benned furcsa érzések a történettel, esetleg Isten viselkedésével kapcsolatban?
 - b) Szerinted ószövetségi gondolat, hogy az államhatalomnak büntetnie is kell? Vesd össze a válaszod az Újszövetségben található Rm; 13-mal!
 - c) Számodra nehéz elfogadni, hogy Isten a bűnt és a kegyelmet elutasító bűnös embereket megbünteti? Ha igen, vajon miért?
 - d) Az államhatalomnak szerinted feladata, hogy a saját népét szeresse, és szükség esetén megvédje, és a népére támadókat megbüntesse? Hogy látod ezt a történet alapján?
 - e) Segített az igemagyarázat eloszlalni az ige kapcsán esetlegesen felmerült furcsa érzéseket?